

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/80/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315201326
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8315201326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanej J. Z., rod. C., nar. X.X.XXXX, bytom V. XXXX/XX, XXX XX P., t.č. E. XX, XXX XX P., v konaní o zaplatenie 517,12 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 252,62 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne z tejto sumy od 25.10.2013 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd z a m i e t a žalobu v časti o zaplatenie sumy 264,50 eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy vo výške 5,5% ročne od 25.10.2013 až do zaplatenia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 9.2.2015 voči žalovanej domáhal zaplatenia 517,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne z dlžnej sumy od 25.10.2013 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uzavrel so žalovanou zmluvu číslo C ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné podmienky. V zmysle tejto zmluvy žalobca vypožičal žalovanej SIM kartu s telefónnym číslom, ktoré umožňuje žalovanej využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. Žalobca sa týmto návrhom domáhal náhrady škody vo výške 264,50 eur, ktorá mu vznikla za odpredaný mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie Samsung Galaxy Tab 2 7.0. Škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu/zariadenia a jeho akciovou cenou, t.z. predstavuje škodu žalobcu, ktorú mu žalovaná spôsobila tým, že získala mobilný telefón/zariadenie za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tak, že podpisom Dodatku sa zaviazala používať služby, a za tieto platiť po dobu viazanosti, a následne porušila svoj základný záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby a platiť riadne a včas cenu za poskytnuté služby. Podľa tvrdení žalobcu v žalobe, žalovaná si bol vedomá, že mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie je jej predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa žalovaná zaviazala užívať služby po dobu dohodnutú v Dodatku. Vzniknutú škodu žalobca vyčíslil ako rozdiel medzi predajnou cenou a cenou akciovou, pričom zohľadnil aj počet mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej. Ďalej sa voči žalovanej domáhal i zaplatenia sumy 252,62 eur vyfakturovanej žalovanej v období 2013/06 - 2013/07. Žalobca pokusom o pokonávku zo dňa 10.10.2013 oznámil žalovanej sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumu za mobilný telefón a vyzval ju na ich úhradu v

ododatočnej lehote, avšak bezvýsledne. Uplatnil si aj úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade s článkom 11, bodom 11.14 počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie, t.j. od 25.10.2013.

Predmetom tohto konania je zaplataenie sumy 252,62 eur spolu s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 25.10.2013 do zaplataenia titulom porušenia povinností žalovanej zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb a zaplataenie sumy 264,50 eur spolu s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 25.10.2013 do zaplataenia titulom náhrady škody.

Na pojednávanie vo veci nariadené na deň 20.5.2015 sa nedostavili účastníci tohto konania, ani právny zástupca žalobcu, pričom predvolanie na pojednávanie im bolo riadne a včas doručené. Žalobca svoju neúčast' ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 19.5.2015 z dôvodu hospodárnosti konania a súhlasil s prejednaním veci bez jeho prítomnosti. Žalovaná svoju neúčast' neospravedlnila, ani nepožiadala o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Preto v súlade s ustanovením § 101 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku vec bola prejednaná bez prítomnosti účastníkov tohto konania a právneho zástupcu žalobcu s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 12.1.2015, zmluvou o poskytovaní verejných služieb zo dňa 4.6.2013 spolu s dodatkom k nej, pokusom o pokonávku zo dňa 10.10.2013, jednotlivými faktúrami, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Všeobecné podmienky“), a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzavrel so žalovanou dňa 4.6.2013 zmluvu o poskytovaní verejných služieb číslo C. v znení dodatku k tejto zmluve, na základe ktorej žalobca vypožičal žalovanej SIM kartu, ktorá jej umožnila využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom v balíku služieb Mobilný internet Extra. Pri uzavretí dodatku k tejto zmluve žalobca odpredal žalovanej mobilný telefón značky Samsung Galaxy Tab 2 7.0 so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 19,00 eur. Žalovaná sa v tomto dodatku zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov a počas tejto doby využívať bez prerušenia služby žalobcu a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu v dodatku k zmluve vo výške 276 eur. Neoddeliteľnou súčasťou týchto zmlúv sú Všeobecné podmienky. Podľa tvrdení žalobcu žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti tým, že neuhradila riadne a včas cenu poskytnutých služieb vyúčtovaných mu v celkovej výške 252,62 eur za obdobie 2013/06 - 2013/07 faktúrou č. XXXXXXXXXX splatnou dňa 7.7.2013 vo výške 70,10 eur a č. XXXXXXXXXX splatnou dňa 6.8.2013 vo výške 182,52 eur. Žalobca vyzval žalovanú na zaplataenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 10.10.2013 spolu so zmluvnou pokutou/náhradou škody vo výške 264,50 eur.

Podľa ustanovenia § 44 odsek 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv o poskytovaní verejných služieb, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa ustanovenia § 44 odsek 2 zákona o elektronických komunikáciách, zmluva o poskytovaní verejných služieb musí obsahovať a) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu podľa § 15 ods. 2, b) popis poskytovaných služieb, najmä informácie o

1. prístupu k službám tiesňového volania a lokalizačným údajom vrátane obmedzení pri poskytovaní služieb tiesňového volania,
2. obmedzeniach týkajúcich sa prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania v súlade s osobitnými predpismi,
3. minimálnej ponúkanej úrovni kvality služieb, najmä lehotu prvého pripojenia k sieti alebo iné ukazovatele, ak tak určí úrad podľa § 46,
4. postupoch podniku pri meraní a riadení prevádzky zameraných na zamedzenie preťaženia sieťového spojenia a informácie o tom, ako môžu tieto postupy vplyvať na kvalitu služieb,
5. druhoch servisných služieb, podporných služieb a kontaktné údaje na tieto služby,
6. obmedzeniach, ktoré podnik zavedie na používanie dodaných koncových zariadení, c) možnosť účastníka zverejniť alebo nezverejniť jeho osobné údaje v telefónnom zozname a informačných službách o účastníckych číslach a možnosť vybrať si, ktoré osobné údaje zverejní podľa § 59 ods. 2, d) podrobnosti o cenách vrátane prostriedkov, ktorými je možné získať aktuálne informácie o platných cenách, servisných poplatkoch, ponúkané spôsoby platby a rozdiely v nákladoch účastníka súvisiace so spôsobom platby, e) informácie o termínoch a spôsobe fakturácie za poskytnuté služby, f) čas trvania zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podmienky jej predĺženia a ukončenia vrátane minimálnych podmienok používania alebo trvania služby, ktoré sa musia splniť v záujme využívania výhod z akcií na podporu predaja, poplatkov súvisiacich s prenosom čísel a iných identifikátorov, poplatkov splatných pri ukončení zmluvy o poskytovaní verejných služieb a náhrady nákladov súvisiacich s koncovými zariadeniami, g) spôsoby odškodnenia a systémy úhrad, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služieb, h) spôsob urovnávania sporov podľa § 75, i) druhy opatrení, ktoré môže podnik prijať v prípade narušenia bezpečnosti alebo integrity siete, alebo v prípade jej ohrozenia alebo poškodenia.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená 4.6.2013 zmluva o poskytovaní verejných služieb číslo C. v znení dodatku k tejto zmluve, na základe ktorej žalobca dodal žalovanej služby a žalovaná bola povinná platiť cenu za poskytnuté služby. Je nesporné, že žalovaná cenu za poskytnuté služby vo výške 252,62 eur neuhradila. Na základe uvedeného preto súd žalobe v tejto časti vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 252,62 eur.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia § 517 odsek 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia § 3 odsek 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vznp., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalovaná tým, že nezaplatila žalobcovi cenu za poskytnuté služby vo výške 252,62 eur riadne a včas, dostala sa do omeškania so zaplatením svojho záväzku v tejto časti, a preto má žalobca nárok aj na ním uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 252,62 eur od 25.10.2013 (odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na dodatočné splnenie povinnosti uvedenej v pokuse o pokonávkou) do zaplatenia.

Po vykonanom dokazovaní súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 264,50 eur zamietol z dôvodov nižšie uvedených.

V prípade náhrady škody, žalobca po tom ako sú mu zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že:

a) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho neprijateľnosť,

b) vzhľadom na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút,

c) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú

pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty, ale náhrady škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného koncového zariadenia a jeho akciovou cenou po zohľadnení počtu celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia povinnosti zo strany žalovanej. V prejednávanej veci je tento rozdiel 264,50 eur a tento rozdiel považuje žalobca za škodu vzniknutú porušením povinnosti žalovanej.

Žalobca ďalej poukazuje na Čl. 1. bod 1.3 Dodatku k Zmluve o pripojení, podľa ktorého - Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že koncové zariadenie je mu predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny, by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT/ koncového zariadenia).

Zo skutkového vymedzenia nároku žalobcu na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti žalovanej zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa tohto ustanovenia je: 1. protiprávny úkon, 2. spôsobenie škody, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou, 4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť. Môže však vzniknúť aj z porušenia iných zákonom uložených povinností, vtedy ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. Ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať tak na prípady záväzkovej, ako aj mimozáväzkovej zodpovednosti.

Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených štyroch predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci zo strany žalobcu nesúceho dôkazné bremeno nebolo preukázané už splnenie predpokladu uvedeného v bode 1. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, žalobca nepreukázal, že žalovaná v zmluvnom vzťahu nezotrvala po dobu 24 mesiacov.

Pri tomto závere súd vychádza z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o poskytovaní verejných služieb je uvedený v článku 4 (Doba platnosti a ukončenie Zmluvy) Všeobecných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy.

Podľa bodu 4.1 týchto Všeobecných podmienok platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

Všeobecné podmienky ďalej upravujú podrobnejšie zánik zmluvy z jednotlivých vyššie uvedených dôvodov.

Podľa článku 2 Všeobecných podmienok (Zmluva o pripojení. Aktivácia Služieb) bodu 2.1, spoločnosť Orange Slovensko poskytuje Služby na základe Zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe.

Podľa článku 2 bodu 2.6 Všeobecných podmienok, zmluva je uzatvorená dňom jej podpísania.

Podľa ustanovenia § 40 odsek 2 Občianskeho zákonníka, písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

V predmetnom konaní žalobca písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o poskytovaní verejných služieb nepreukázal a ani zo strany žalovanej súd nemal preukázané, že by takúto listinu od žalobcu obdržala. Treba teda uzavrieť, že platné ukončenie zmluvy so žalovanou preukázané nebolo, a teda žalovaná svoj záväzok zotrvania v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov splnila (na tom nič nemení, že vo faktúre je účtovaný poplatok za odpojenie, pretože odpojenie nie je uvedené medzi spôsobmi zániku zmluvy), čím nie je daný predpoklad č. 1 vzniku škody.

Pokiaľ ide o samotný vznik škody (predpoklad č.2), k tomu súd uvádza, že podľa § 442 odsek 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Občiansky zákonník nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, tj. peniazmi, a je teda napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151).

Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedenie veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153).

To, čo ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152).

Podľa žalobcu mu vznikla škoda ako rozdiel medzi trhovou cenou koncového zariadenia a jeho akciovou cenou po zohľadnení počtu celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej. Aj keby bol splnený zo strany žalovanej predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 Dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky žalobcu tento predáva koncové zariadenia za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný teraz žalobcom podanou žalobou bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napr. podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou MT, tak nie je následkom (tvrdeného ale nepreukázaného) protiprávneho úkonu žalovanej, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi žalobcom a žalovanou. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu reparaovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovanou vkladal. Na tomto nič nemení ani tá skutočnosť, že žalobca zohľadnil pri výpočte skutočnej škody počet celých mesiacov, ktoré uplynuli od uzavretia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej. K protiprávnemu zmenšeniu majetku žalobcu tak nedošlo, pretože tento za koncové zariadenie obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň aj nesplnenie 3. predpokladu pre vznik škody (kauzálny nexus), pretože aj v prípade preukázania zavineného nezotrvania žalovanej v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku žalobcu (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva so žalovanou s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Súd pri svojom rozhodovaní o zmluvnej pokute vychádzal z nasledujúceho:

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa ustanovenia § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadošťačenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné

ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Naviac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a odsek 1 Občianskeho zákonníka procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Na základe vyššie uvedeného preto súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 252,62 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 25.10.2013 do zaplatenia považoval za dôvodnú, a preto jej vyhovel. V ostatnej časti, t.j. v časti o zaplatenie sumy 264,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne od 25.10.2013 do zaplatenia žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 142 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobca bol v tomto konaní úspešný v časti o zaplatenie istiny vo výške 252,62 eur a v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 21,81 eur (úroky z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 252,62 eur od 25.10.2013 kapitalizovaných ku dňu vyhlásenia rozsudku) t.j. celkovo vo výške 274,43 eur a neúspešný v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 264,50 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 22,83 eur (úroky z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 264,50 eur od 25.10.2013 kapitalizovaných ku dňu

vyhlásenia rozsudku), t.j. celkovo vo výške 287,33 eur, čo je v percentuálnom vyjadrení pomer úspechu a neúspechu žalobcu 48,85 % : 51,15 %. Keďže pomer úspechu a neúspechu účastníkov je približne rovnaký, súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.